

עין משפט
גזר מצוה

קעה:

גבֹו קרקע יש לו גבו מעות אין לו, אע"ג דמיניה (ז) מיירי מ"מ מעות אין לו לללו הני מעות שבק אצוהון אע"ג דהיינו מיניה קרקע אמאי יש לו? אלא ודאי עיקר שעבוד הוא על קרקע אלמא שעבוד קרקע לקוחות דאורייתא: **דבר** תורה ב"ח דינו בזבורית.

תימה היכי מוכח מהכא דשעבודא דאורייתא דלמא היינו מיניה דמיניה פשיטא דגבי צין קרקע וצין סובין ושמה עולא אמרה על הא דפ' הניזקין משועבדי' במקום שיש בני חורין ואפי' (גיטין דף מח:) דלין נפרעין מנכסים חסדי' דאורייתא ומשמע דהתם נמי דאוריית' הוא מיהו לא אשכחן דקאמר איזו צהדיא הכי אצל הגמרא קאמר התם צהניזקין (סע ג.) כדעולא דאמר עולא כו' ומשום פסידא דלקוחות כו' ואפילו (ט) אומר צהדיא הכי לא הוה דוקאפ' דשפיר משמע אוקמיה אדאורייתא דצמיניה הוא וגרלא שמה מדקאמר צוצורית משמע קרקע וצורית מדלא הוציר סובין ואין נראה לפרש דהאי דמ"ד לאו דאורייתא היינו אפי' מיניה דהא פשיטא שחייב לשלם ואם אין לו מעות פשיטא דלינו פטור צכן אלא יתן לו סובין או קרקע (ו) ואימך ויתן לו מעות אלא צשעבוד לקוחות מיירי שמשועבדים אע"פ דכתב ליה אחריות צהדיא לאו דאורייתא הוי האי קנין דמדאוריית' לא יוכל לשעבד צצוצור את נכסיו מן הלקוחות אע"פ שיכול למכרן ומה שפי' רש"ס גבי שעבוד דאוריית' הוה האי קנין דכתיב יוציא אלף ר' והא דכתיב יוציא אלף העבוע צצמינה לאו דאורייתא פליגי ולא ידע רבי מאי קאמר וגם לא הצנתי מה שאומר למ"ד לאו דאורייתא דקרא צמשכנו (ו) צשלא צשעת הלואתו כ"ש דהוי דאורייתא צשלא צשעת הלואתו דהו גצניה מחוב: **א"י**נו גובה **א"י** מן היורשים. תימה מיון דמלוה צצטר דאורייתא שלא צצטר נמי מ"ט לא גבי מה לי היכא דאית ליה קלא מה לי היכא דלית ליה קלא וי"ל (ו) מי צשלוח צעדים אינו חושש לקלא ולגציה דלקוחות לא תקנו חכמים לצבוצת מן היורשין. **א"א** מן היורשין. וקשה לר"י דצארצעה אצות (צ"ק דף יא: ושם) גבי הלכה גוצין מן העבדים אמר ר"א אפילו מיתמי לא מיניה מיניה אפילו מגלימא דעל כתפיה ומשני שעשאו אפוחיקי ומכרו משמע אצל מיתמי

^[רעיון גרשום]

שעבודא. משועבדין לו

נכסים של לוח למלוה מדאורייתא הוא דרכיב עבד לוח לאיש מלוה: הוה הכי מלוה בשטר נמי. לא נטרף ממעבדי משום פסידא דלקוחות: התם שמה. דלקוחות אפסדי אנאשייהו דכיון דירדו יהוה חיוב ממן למלוה בשטר דשטר קלא אית ליה לא הוה לי למזבן מיני: שעבודא לאו דאורייתא. וקרא אסכתא בעלמא הוא: לית ליה קלא למלוה על פה ולא ידעי לקוחות דלוה מיניה ולא גבי מיניהו: ומי אמר רבה הכי. דשעבודא לאו דאורייתא: והאמר רבה. בפרקי שו'נחלין גבוי' ליתמיס מבשל חוב קרקע צצחובת אביו: יו לצככו פי שנים בה דיוקן דמשעבדי צאלאבוהן דמי צכמון שלו ונטול בה בכור פי שנים. מדקאמר שקיל בכור פי שנים בה אלאמה צצשני בה דאוריית': וכי תימא אפרן. והאמר עולא דבר תורה כע"ז ביבבירית אלאמה דקסבר עולא דשעבורי דאוריית' ולא מצית אפכתי ליה: אלא לעולא קסבר רבה דשעבודא לאו דאוריית' והא דקאמר רבה גבוי קרקע יש לו לטעמא דבני מערבא קאמר. דשלחו מתם בכור נוטל פי שנים במלוה וקאמר רבה מסבחה טעמיהו בדרקע וליה לא סיל דישקיל בה פי שנים דקסבר שעבודא לאו דאורייתא: ונפל עליו שור. בתוך הבור והרגו. לחופי'. פטור. בעל השור לפי שהוא עצמו גרם לו תקלה שחפר ברה"י: ולא עוד אלא שאם בעל השור. והחופר וירשי מת הבור חייבין לשלם דמי שור לבעלים והא הכא האי חוב דירורי' בעל בור משלמים אינו בשטר אלא בעל פה אלאמה דמלוה על פה גובה מן היורשין וקשיא לרב ושמואל. ומתוך ר' אילעא בשעמד בדין ונתחייב החופר קודם שמת וכל פסק דין מב"ד דמי צכמלה בשטר להכי יורשי

בעל הבור משלמין דמלוה בשטר גובה מן היורשין: והא הרגו. השור תני אלאמה דלא עמד בדין ואפ"ה משלמין יורשין אפי"ו דהוה מלוה על פה: ומתוך רב אדא לא הרגו לאלתר אלא שעשאו טריפה. דאינו יכול לחיות וחייבוהו בית דין קודם שמת והוי צמלוה בשטר: והא חגי חגא והרגו ומת בכור וקברוהו ואפ"ה יורשין חייבין לשלם אפי"ו. דלא עמד בדין. ומתוך לעולם חייבוהו ב"ד קודם שמת והיה כמלוה

גט פשוט פרק עשירי בבא בתרא

הוציא עליו. מלוה: כסב ידו. של לוח שהוא חייב לו ממון ואין כאן עדות אחרת: גובה **מנכסים בני חורין**. ללא גובה ממשועבדים אלא מלוה הכתוב צצטר שיש צו עדים דכיון דאיכא תרמי שטר ועדים מפקי ליה לקלא ולקוחות הוא דאפסידו אנפשייהו שלא חקרו צצבר ויניחו

בני חרי למוכר לצבוצת מהס: **ערב הוציא כו'**. שכתב בתוך השטר אחר חתימת העדים איני פלוני צן פלוני **ערב: גובה מנכסים בני חורין**. מן הערב צצברוצת צצעל פה דמלוה ע"פ היא כיון דלא חתימי עדים על הערצות והי"ה לערב צלא שטר אחר מתן מעות: **אמר ליה צן ננס אינו גובה**. דכל ערב שלאחר מתן מעות לא הוי ערב שלא על אמונתו והצטחתו של ערב זה הלווה: **גב' שעבודא דאורייתא**. יוציא אלף העבוע (דברים דז) והי"ה ממקרקעי: **לאו דאורייתא**. וקרא צמשכנו שלא צשעת הלואתו צצ"מ (דף קד:.) (א) **משום פסידא דלקוחות**. שלא יוכלו להוציר צצבר שאין ידוע לעולם: **ומי אמר רב**. שעבודא לאו דאורייתא והא אמרינן צפ' יש נוחלין (לעיל דף קצד:) שלחו מתם צכור נוטל פי שנים צצמלוה ואמר רבא עלה גבו קרקע צצוצת אציהס יש לו דכמאל דמשעבד צכוי אצוהון דמי וקרינא ציה צכל אשר ימצא לו? אלמא שעבודא דאורייתא: (ט) **איפוך** גצו קרקע אין לו גצו מעוס יש לו. דמעות הלווה ומעות משלם דמי טפי לאשר ימצא לו: **צע"ח דיניה צוצוצורית**. ונפקא ליה צפ"ק דצ"ק (דף ט.) מוהא"ש אשר אמה נושא צו יוציא וגו' (ט מה דכרו של אדם להוציא פחות צצכלים אלמא שעבודא דוצוצורית דאורייתא: ומשני לטעמיהו דצני **מערבא קאמר**. דאמרש' התם נוטל פי שנים צצמלוה צצמקרקעי אמור ולא צצמעות ומיחו לדדיה צצצירא ליה דצכור אינו נוטל פי שנים ולא שגא גצו קרקע ולא שגא גצו מעות דשעבודא לאו דאורייתא: **יורשי צעל הצור חייצין לשלם**. אלמא מלוה ע"פ גובה מן היורשים וקשיא לרב ושמואל: **צעמדה צדין**. דמעשה צ"ד כמלוה צצטר דמי: **שעשאו**. השור טריפה ועמד צדין קודם שיצתה נשמתו: **וקצרו**. השור דחפו וקצרו בתוך קרקעית הצור: **אפומא דצירא**. לפני מותו:

^[אמר]

הוציא עליו כתב ידו. היינו חתימת ידו, כדמתן (גיטין שם) כתב סופר ועד שטר, ואמר ר' יימיה מתם סופר שנינו (לעיל קסז). גובה מנכסים בני חורין. ומתשעבדי לא, דלית ליה קלא דכר שאליו עשוי נעדים (בבבכות כא.). ערב הוציא לאחר חיתום שטרות. לאחר צצחתם השטר כתב הערב כתב ידו ואני ערב (גיטין כא.) מתת חתימת העדים כתב פלוני ערב והוא גובה צצבר (בבבכות קב.). גובה מנכסים בני חורין. המלוה מן הערב, ולא מנכסים משועבדים, כיון דללאה חיתום השטר הוה הוה לא כמלוה על פה (שם) כיון דליכא שטר צעדים לית ליה קלא (גיטין כא.). הוציאה שחיבים יעסוק בדיני צצממונות. שנינו ממונות עמוקים הם (בבבכות גז.) גבו קרקע יש לו. גבו יורשין קרקע צצמלוה שהלוה אציהס, יו לו לצבור פי שנים, דהוה ליה מנוחוק, דהאי קרקע אצתעבד ליה לצאבוהן (ב"ק גז.) ומי שהיה צני צצמטין דמי וצצשקין ליה מנוחין לעולל בצבור פי שנים (גיטין קצד.). גבו מעות אין לו. פי שנים, דלא הוי מעות הניח אציוהן והוי רלוי אצל מלוה צצטר הוא עצמו שיעבדו, דכתב ליה כל נכסיו דאית לי אחאין לצטרלא דקן (קדושין יב.) ונפל עליו שור והרגו. השור הרג את

מסורת הש"ס

(א) לעיל קסז. כתובות כא., (ב) גיטין כא. כתובות קב., (ג) צבכות קב.: ד צ"ק מח. לעיל קבד: (ד) צ"ק. גיטין ג., (ו) רש"ל מ"מ, (ז) [לעיל מח. קמ. קדושין יב: צ"ק קד: ערכין ו: יז.], (ח) [קדושין שם, (ט) ערכין ו: כל הענין, (י) גיטין מח.], (י) [נעערכין ו: אי הגאון, (ז) נדנרים כא], (מ) גפי' רש"ל שהיה לרש"ס גירסא אחרת], (ז) [נדכרים כד], (ס) צ"ל דלמרי'. רש"ש, (ט) רש"ל לו כ"ש דלמא לא הוי קרקע שכן אצוהון וגם לא מיהו הוא שהרי מעות הלווה אלא ודאי כו', (פ) צ"ל דוקא. רש"ש, (ז) רש"ל מ"מ, (ק) רש"ל מ"מ, (ר) צ"ל דמחשכ למנוחין. רש"ש, (ס) צ"ל שיעלת דלת. רש"ש, (ז) [רש"ל, (ז) צ"ל ממנו וקוצרו. רש"ש,

^[עיון גרשום]

הגהות הב"ח

(א) בבשמה מקצוע צמורה גדול מהן: (ב) גב' גבו מעות אין לו ורב צצמון אמר גבו מעות יש לו אפי"ו דרבה לרב צצמון ודרב נחמן לרבה והא הכי צצמעתא לא אולא הכי כדאמר ליה אבוי לרבה לדידך קשיא כו' וכו' מוה"א איפוך כל"ל: (א) רשב"ם ד"ה משום צ"ל קודם ד"ה לאו: (ד) תוס' ד"ה גבו כו' אפי"ו דמיהו הוא מכל מקום מעות אין לו דלא הוי מעות שכן אצוהון ופרקי קרקע אמאי יש לו אפי"ו דהיינו נמי מיהו כיון דלאו דמי קרקע שבק אצוהון שיהיה מעות הלווה אלא ודאי עיקר שעבוד כל"ל: (ב) ואמר ר' יימיה מתם אמר צהדיא כו' דצמיניה הוא שצבא נראה מדקאמר כו' דהאי מאן דאמר: (ו) בא"ד דקלא צצמשכנו כו' ובישלא צצשעת הלאהו כ"ש: (ו) ד"ה אית כו' וי"ל כיון דמי שמתא:

^[עיון גרשום]

מוסר רש"י

הוציא עליו כתב ידו. היינו חתימת ידו, כדמתן (גיטין שם) כתב סופר ועד שטר, ואמר ר' יימיה מתם סופר שנינו (לעיל קסז). גובה מנכסים בני חורין. ומתשעבדי לא, דלית ליה קלא דכר שאליו עשוי נעדים (בבבכות כא.). ערב הוציא לאחר חיתום שטרות. לאחר צצחתם השטר כתב הערב כתב ידו ואני ערב (גיטין כא.) מתת חתימת העדים כתב פלוני ערב והוא גובה צצבר (בבבכות קב.). גובה מנכסים בני חורין. המלוה מן הערב, ולא מנכסים משועבדים, כיון דללאה חיתום השטר הוה הוה לא כמלוה על פה (שם) כיון דליכא שטר צעדים לית ליה קלא (גיטין כא.). הוציאה שחיבים יעסוק בדיני צצממונות. שנינו ממונות עמוקים הם (בבבכות גז.) גבו קרקע יש לו. גבו יורשין קרקע צצמלוה שהלוה אציהס, יו לו לצבור פי שנים, דהוה ליה מנוחוק, דהאי קרקע אצתעבד ליה לצאבוהן (ב"ק גז.) ומי שהיה צני צצמטין דמי וצצשקין ליה מנוחין לעולל בצבור פי שנים (גיטין קצד.). גבו מעות אין לו. פי שנים, דלא הוי מעות הניח אציוהן והוי רלוי אצל מלוה צצטר הוא עצמו שיעבדו, דכתב ליה כל נכסיו דאית לי אחאין לצטרלא דקן (קדושין יב.) ונפל עליו שור והרגו. השור הרג את

החופר. פטור. צעל השור (שחיבין ג.). בשעמד בדין. קודם שמת ומיחיהו לשלם למיך גובה מן היורשין דכיון דדעי חרין לשלם הוה ליה כמלוה צצטר (שם). מת וקברו. השור צכור כגון שהפיל עמו חוליא וקצר צה החופר ואפ"ה חייצין יורשין (שם). וחייבוהו. מיד לשלם (שם).